

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАТАЙ АРШАН

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной
декабриин
21-нээ гарана

1998
сентябриин
1

Намарай эхин
сагаан бишэн
нарын
10
гарагай 3
ВТОРНИК
№ 159 (20000)
Газетын сөн хэлсээтэ

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮДЭЛМЭРИИН ДОЛООН ХОНОГ

Ниитэ республиканска хэмжээ ябуулганууд

Сентябриин 1. Эрдэм мэдэсын үдэр.

Сентябриин 1. Буряад Республикын
Правительствын президиумэй заседани.

Буряад Республикын Правительствын
Түрүүлэгшын Нэгэдэхэ орлогшо
В.К.АГАЛОВ:

Сентябриин 1. «Байкал» гэхэн симпозиумдо
бэлдэхэ эмхидхэлэй комитетэй заседани.

Сентябриин 1. Инвестиционно
проектнүүдээр конкурсно комиссиин заседани.

Сентябриин 2. 1998 оной түрүүшын хахад
жэлэй туршада ябуулагдаһан гадаадын
экономическа ажал ябуулгын байдал тухай
асуудалаар зүблөөн.

Сентябриин 3. Онсо байдалай талаар
комиссиин хүдэлмэрилгын бүлгэгэй заседани.

Сентябриин 4. Архийн зүйлнүүдые
үйлэдбэрлгэ болон худалдалгын талаар албан
хоорондын комиссиин заседани.

Буряад Республикын Правительствын
Түрүүлэгшын орлогшонор:
А.Ю. НАЛЕТОВ

«Республиканска 1999 оной бюджет тухай»
Буряад Республикын Хуулийн проект бэлдэлгэ.

1999 онуудта республикада бюджетүүд
хоорондын харилсаануудые хубилган
шэнэдхэлгын концепци бэлдэлгэ.

Түбһөө үгтэһэн урьһаламжануудые болон
тэдэнэй процентнүүдые гүрэн доторой үри
шэрийн тоосоондо оруулха талаар коммерческа
банкнуудтай, тоосолгын-кассова түбүүдтэй
хүдэлмэри эмхидхэхэ.

Тусхай жасаһаа хүдөө ажахыдахи
хүдэлмэрийн халуун хаһада һомологдоһон
хүнгэлэлтэтэй урьһаламжанууд хэр
хэрэглэгдэхэ шалгалта үнгэргэлгэ.

Сентябриин 2. Залуушуулай хэрэгүүдэй,
аяншалгын, физическэ культура болон спортын

талаар гүрэнэй комитетэй лицензионно
комиссиин заседани.

Сентябриин 3. «Үбэлэй эрхэ байдалда соёл
болон искусствын эмхи зургаануудай хэр бэлэн
болоһон тухай» соёлой һалбариин
хүтэлбэрлэгшэдтэй зүблөөн.

Сентябриин 1. Абидуевай нэрэмжэтэ
Буряадай республиканска хүүгэдэй
библиотекадэ уулзалгануудые үнгэргэлгын
үдэр.

Сентябриин 2. «Уг баялиг» гэхэн
программын ёһоор Тамчын дасанда һэльбэн
шэнэлэлгын хүдэлмэринүүдые эмхидхэлгэдэ
буддын заншалта Сангхын түлөөлэгшэдэй
болон хүшөөнүүдые сахин хамгаалдаг түбэй
комиссиин нүүдэл заседани.

В.В.ПЕРЕЛЯЕВ

Сентябриин 2. «Үмсын гэр» гэхэн
федеральна программатай зохилдуулан, модон
гэрнүүдые барилгада хабаадалгын асуудалаар
Буряад Республикын ой модондой
промышленностиин хүтэлбэрлэгшэдтэй
зүблөөн.

Регионуудые тогтууритайгаар элшэ хүсөөр
хангалга тухай 5 талын хэлсээ баталалгада
бэлдэлгэ.

1998 оной түсэб бэелүүлгээр Буряад
республикын Правительствын заседанида
тоосолго.

П.М. БОЛОНЕВ

Яруунын болон Хориин аймагуудые хубилган
шэнэдхэлгээр районууд хоорондын шалгалта
үнгэргэлгэ.

1999 ондо социально-экономическа
хүгжэлтые уридшалан хараалалгын түсэб-
лэлгөөр материалнуудые бэлдэлгэ болон 1998
оной уридшалан хараалһан түсэбые тодололго.

Хүдөө ажахын ургамалнуудай селекциин
болон үрэнэй талаар эрдэмэй-практическа
конференцидэ бэлдэлгэ.

ЭРДЭМ МЭДЭСЫН ҮДЭРӨӨР НПСР-эй АМАРШАЛГА

НПСР-эй (Россин Арадай-Патриотическа холбоон)
Буряадай анги хургуулинуудай, училищинуудай, дээдэ
хургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдые, хурагшад,
студентнэрые сентябриин 1-дэ тэмдэглэгдэдэг Эрдэм
мэдэсын һайндэрөөр амаршалжа, элүүр энхые, урма зориг,
үглөөдэр тушаа бата этигэлтэй байлгые хүсөө.

Хуралсалай шэнэ жэл үзэгдөөгүй орёо эрхэ байдалда
эхилхэээ байна гэжэ амаршалга соо хэлэгдэнэ. Олон нараар
салин, стипендинүүд, түлэгдэнэгүй, хуралсалай гэр
байшангуудые заһабарилха, ном дэбтэр абаха мунгэн үгы.
Саашадаа мунгөөр хангалга бүри хорохо. Олонхи бүлгэнүүд
тулжур байдалтай. Иимэ эрхэ байдалда хүүгэдэй,
республикын бүхы зоной тала хаража, хуралсалай жэл эхилхэ
гэхэн Танай шийдэмгэй байлга гүнзэгы хүндэлэлдэ хүртэхэл
ёһоороо хүртэнэ гэжэ хэлэгдэнэ.

Эрдэм хуралсалай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй
табидаг үнэн сэхэ эрилтэнүүдэй, тэдэнэй аша туһануудые
хамгаалгын, арад зоной буруушаалгын бусад ябуулгануудай
талаар Тантай һаналаа нэгэдэн дэмжэхэбди гэхэн үгэнүүдээр
амаршалга түгэсэнэ.

Соёлой министрствэдэ

УДХА ШАНАРТАЙ УУЛЗААГА

республикын Соёлой минис-
терствэдэ һаяхан үнгэргэгдэжэ,
искусство, соёл болон лите-
ратура тухай бэшэдэг жур-
налистнуудтай, шүүмжэлэг-
шэдтэй удха түгэдээр, һонин
хөөрэлдөөн болоһон байна.
Тээмэндэ Правительствээр
баталагдаһан, шэһээр һунгар-
даһан республикын соёлой
министр Е.Б.Раднаева энэ
уулзалга эмхидхэжэ, шэһэ
театральна сезондо ябуулаха
түсэбэйнгөө гол шухала
асуудалнуудтай танилсуул-
хыгаа урда театруудайнгаа
туйлаһан амжалта, туйлалтанууд
тухай тодорхойгоор хөөрөжэ
үгөө, олон асуудалнууд, һонин
дурадхалнууд журналистнуудай
зүгһөө ороо.

«Алтан пальмада» (театрай-
хид), мүн алтан тусхай шанда
хүртэһэн (циркынхид) бур-
драмынхид, артистнуудай шэнэ
халааниие Санкт-Петербургда
хургажа эхилһэн, ялас гэмэ
бүтээлээрэ («Собаки» гэхэн
зүжэг) шалгарһан «Ульгэр»
театрайхид, мүн тиихэдэ

Америкэдэ гастрольдо ошоһон
ород драмын театрай коллектив,
Францида суурһаһан Залуу-
шуулай театрайхид мүн бусад
уран бэлигтэй амжалтатай
ажаллаһан, олондэ мэдэжэ
болоһон байна. Угайнгаа баялиг
ерээдүйн үетэндэ үлөөхэ,
саашадаа хүгжөөхэ зорилго-
тойгоор уласхоорондын удха
шанартай конференци һаяар
үнгэргэгдэхэ гэжэ соёлой
министр мэдээсэ.

Киногой искусствые һалба-
руулаха, арадай уран бүтээл-
нүүдые, хүгжэмтэ инструмент-
нүүдые олошоруулаха, оперно
театрые мэргэжэлтэдээр
хангаха тухай һонин хөөрөлдөөн
болоо. Соёл, искусство болон
литература тухай бэшэдэг
журналистнуудта театральна
сезондой жэлэй дүнгөөр
шангуудые олгуулаха гэхэн
дурадхал дэмжэгдэжэ. Саашадаа
журналистнууд Соёлой
министерствын ажалшадтай
нягта харилсаатайгаар хүдэлхэ
зорилготой.

Бэлигма ДОРЖИЕВА.

ЭРИД ХЭМЖЭЭНҮҮД АБТАХАНЬ

Хаяхан Правительствын заседанинуудай зал соо элшэ хүсэ хэрэглэһэнэй түлөө саг соогоо түлбэри оруулаагүй эмхи зургаанууд, республикын ажаһуугшад тушаа зайн гал болоулаха хэмжээ абаһан ушараар пресс-конференци үнгэргэгдэбэ.
Буряад Республикын промышленностин, энергетикын болон худалдаа наймаанай министрэй орлогшо Ю.П.Добровенский, «Бурятэнерго» акционернэ бүлгэмэй ахмад инженер С.М.Легостаев, «Бурятэнерго» акционернэ бүлгэмэй эмхини директор В.Ц.Цыренов, финансова асуудалнуудай директор В.Ц.Цыренов, «Бурятэнерго» акционернэ бүлгэмэй генеральна директорэй орлогшо Т.П.Коновина,

Госэнергоназорой территориальна управлениин начальник В.С.Путятин гэгшэд хабаадаа.
Элшэ хүсэ, дулаа хэрэглэһэнэй талаар тогтоһон орёо байдалда һанаата боложо байһанаа дээрэ нэрлэгдэгшэд эндэ мэдүүлээ. Хүн зоной элшэ хүсэ хэрэглэһэнэй түлөө саг соогоо түлбэри оруулаагүй һаа, энэ байдал бүри шахардуу болохо, ерэхэ үбэлдөө хамта даараха, ехэнхидэ зайн галгүй нууха баатай болохобди гэжэ тэдэ онсолон хэлэһэн байна. Хүн зоной дунда ехэ хүдэлмэри ябуулаха гэжэ мүн лэ тэмдэглэгдэжэ. Юуб гэхэдэ, хүдөө нотагуудай 10 гэр бүлын дундаһаа оройдоол 4-ниинь, мүн хотын ажаһуугшаддай оройдоол 3 процентиин

элшэ хүсэ хэрэглэһэнэй түлөө түлбэри оруулна.
Тэрэшэлэн 1996 онһоо эхилжэ, элшэ хүсэ хэрэглэһэнэй түлөө бюджетнэ эмхинүүдэй 70 проценти түлбэри оруулдаггүй юм байна. Дүн хамта энэ талаар 550 миллион түхэригэй үри шэри ушаруулагдаа.
Буряад нотагнай хэрэглэдэг бүхы элшэ хүсэнигөө 90 процентиень гадаадаһаа худалдажа абана. Тэрэнэйнгэ түлөө саг соонь баһал тоосожо шадахагүй мүнөөнэй мунгэгүйдэлгын орёо хүшэр сагта республика доторнай хэрэглэгдэдэг элшэ хүсэни хэмжэээ 10 процентиээр доошолуулаха эрилтэ табигданхай. Энэниие бэелүүлхэ зорилгоор августын

10-һаа нотаг нотагуудта, мүн Улаан-Үдэ хотодо зайн гал хирэ-хирэ болоод таһалдуулагдаһан байна. Зайн гал хэрэглэдэг 400 предприятинуудай дундаһаа 180 газартань шанга хэмжээн абтаа. Энээгээршые юумэнэй урда орохын аргагүй гэжэ В.С.Путятин эндэ хэлээ. Юуб гэхэдэ, хүүгэдэй саадууд, больницанууд, сэрэгэй частнууд тушаа эрид хэмжээ абахагүйш, шалтаганыннь мэдээжэ.
Тиймэхээ зайн гал хэрэглэгшэд тушаа эрид шанга хэмжээ абаха хэдэн документнууд абтанхай, тусхай зарлиг гарахаар хүлээгдэнэ. Адресна гуримаар зайн гал үгшгүй байха шийдхэбэри мүнөө дээрээ абтаа.

Эльвира ДАМБАЕВА.

Мүнөөдөр - Эрдэм хуралсалай үдэр

БАГШАНАР ЗАНШАЛАА АЛДАНАГУЙ

Августын 27-ной үдэр «Рассвет» гэхэн хүүгэдэй болон эдиршүүлэй уран бэлигэй байшан соо Улаан-Үдэ хотын багшанарай августын заншалта зүблөөн үнгэрбэ. Хотын мэрэй орлогшо Владимир Борисович Прокопьев тус зүблөөн нээбэ.

Пүүлдэнь 14-дэхи гимнази-хургуулийн тоо бодолгын хэсээл заадаг Россин габьяата багша Клара Трофимовна Латкина мүнөө жэл багшанарай дээдэ болон дунда хургуули дүүргээн залуу багшанарые үнэн зүрхэнһөө амаршалаа.

«Хотын эрдэм хуралсалай бүридэлье хүгжөөлгэ: Дүй дүршэл. Шиидхэгдээгүй асуудалнууд. Арга боломжонууд» гэхэн тоосоото элидхэл хотын эрдэм хуралсалай захиргаанай начальник Дулма Цырендашиевна Дугарова сугларагшадта дурдахба.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ 56-дахи хургуулийн хүмүүжүүлгын талые даагша Майя Дашиевна Ошфорова, хотын эдиршүүлэй төхническэ станциин директор Александр Георгиевич Ермолаев, «Подснежник» гэхэн 67-дохи хургуулийн хуулийн наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй эмхиё даагша Роза Галсановна Доржиева болон 32-дохи лаборатори-хургуулийн хуралсалай ба хүмүүжүүлгын таһагыё даагша, «1998 оной багша» гэхэн нэрэ зэргэдэ

хүртээн Галина Ивановна Шмакова гэгшэд үгэ хэлэбэд. Тэдэнэр мүнөө үеын багшанарай ажабайдал болон хургуулийн шиидхэгдээгүй асуудалнууд дээрэ тогтоһон байна.

Хахад часай забһарай хүүлээр 37-дохи хургуулийн директорэй орлогшо Наталья Викторовна Макарова, 35-дахи хургуулийн директор Мария Логовна Шункова, 49-дэхи хургуулийн химиин багша Любовь Владимировна Цыденова, 26-дахи хургуулийн директор Валерий Павлович Вершинин болон бусад хабаадаа. Тэдэнэр үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд болон хуралсалай шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай үргэн өхэ хөөрэлдөө үнгэргөө. Мүн хотын хургуулинуудай, хүүгэдэй саадуудай болон хүмүүжүүлэгшэдэй ажал хүдэлмэри тухай зүбшэн хэлсэһэн байна.

Ниислэл хотын багшанарай энэ өхэ суглаанда Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В.К.Агалов, хуралсалай болон эрдэм ухаанай министр С.Д.Намсараев, хотын мэр Г.А.Айдаев болон бусад хабаадажа, үгэ хэлэбэ.

Зүблөөнэй түгэсхэлдэ Россин Федерациин, Буряад Республикын хургуулинуудай габьяата багша гэхэн, мүн бусадшыё үндэр нэрэ зэргэнүүдтэ хүртээн олон тоото багшанарта гүрэн түрын шагналнууд барюулагдаа.

Салингаа олон нараар абадаггүйшыё наа, багшанар заншалаа алдангүй августынгаа зүблөөндэ сугларжа, ажал тухайгаа ханамжатайгаар хөөрэлдэбэл даа.

Светлана ЖИГЖИТОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөнэй үедэ.

Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

ХЭР БЭЛЭМШИ, ЫУРГУУЛИ?

Хуралсалай шэнэ жэл эхилхэнь гээшэ. Гэхэтэй хамта мүнөө жэл республикын хургуулинууд хурагшад аа угтажа абахаар хэр бэлэн бэ, заһабарилга хэгдээ гү гэхэ мэтын олон асуудалнууд гаража ерэнэ.

Улаан-Үдэ хотын 3-дахи интернат хургуули мүнөө хуралсалай жэлдэ 390 хурагшадые угтажа абаһан байна. Тэдэнэй олонхидынь эжы абагүй, муу байра байдалтай юм. Загарайн аймагта оршодог хургуулийн мэдэлэй «Чайка» гэхэн лагерьта тус хургуулийн үхибүүд зуидаа амардаг заншалтай.

- Зунай амаралтын хүүлээр шэнэ хүсэл эрмэлзэлтэйгээр харуул сэбэр класс соо үхибүүднэй алхалжа оробо. хургуулидаа заһабарилга хэхэдэмнай, хотын эрдэм

шанарые нэрлэбди: Россин габьяата багша Мария Богдановна Петрова, Россин гэгээрэлэй отличнигууд Алгоина Григорьевна Чебукина, Альбина Васильевна Фролова, Лидия Семёновна Бемуратова, Ольга Матвеевна Коденова

хуралсалай хүтэлбэрилгын захиргаан туһалаа. Мүн зарим хурагшадтайнай гэртэхиин болон түрэлнүүднэй өөрынгөө арга боломжоор, шадаха зэргээрээ шэрэ будаг, машинын запчастынуудые үгэжэ, туһалһан байна, - гэжэ хургуулийн директор, Россин гэгээрэлэй отличник Таисия Андреевна Чимитова хэлэбэ.

Хургуулийн коллективтэ 26 багшанар, 24 хүмүүжүүлэгшэд ажалладаг юм. Хорёод, гушаад жэлэй хугасаада бүхы наһаяа хургуулида зорюулан баг-

болон бусад болоно. Мүн үхибүүдые олон жэлэй хугасаа соо оролдосотой найнаар хүмүүжүүлдэг Мария Емельяновна Калашникова, Тагьяна Николаевна Чередова, Галина Дмитриевна Молофеева гэгшэд үхибүүдтэ өөрынгөө үринэртэл адли хандажа, найжалжа ябадаг юм. Эхин классай багшанар Агния Борисовна Буянтуева, Лариса Лазаревна Зацдаева гэгшэдэй хургуули дүүргүүлһэн үхибүүд мүнөө болотороо эдээндэ баярые хүргэн, доро дохижо, «Түрүүшымнай багша»

гэжэ ходо хэлэжэ ябадаг. хургуулийнгаа нэрэ нэрлүүлжэ ябадаг 5-дахи классай Цыдынов Эрдэм, Бороев Андрей, 10-дахи классай Дашинамаева Люба болое эрхим хурагшад республикын эдэб конкурсуудай лауреатууд гэхэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Мүн спортоор бээсэ хорижэ, хургуулийнгаа нэрэ дээшэнь үргэжэ ябаһан, олоной дунда шалгарһан хурагшад, Россин болон Азийн мурисөөнүүдтэ амжалта туйлаһан.

Бороев Семён, Махутов Николай, Ильин Жоня, Гурьев Жаргал гэгшэд болоно.

- Эжы абагүй, муу байдалтай үхибүүдые найнаар абажа ябадаг зохид байдал зохёохо, элдэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэжэ, үхибүүдые найнаар зүбөөр хургаха гэжэ оролдодогдн, - гэжэ хүмүүжүүлгын талые даагша Светлана Фёдоровна Степанова хэлэһэн. Хургуулийн дэргэдэ номой сан, столово хүдэлдэг. Үхибүүд үдэрэй туршада дүрбэ дахин минингэ хоол эдидэг юм. Эдээндэ хотын эрдэм хуралсалай хүтэлбэрилгын захиргаан туһалдаг гэжэ үшөө дахин хангуулаа.

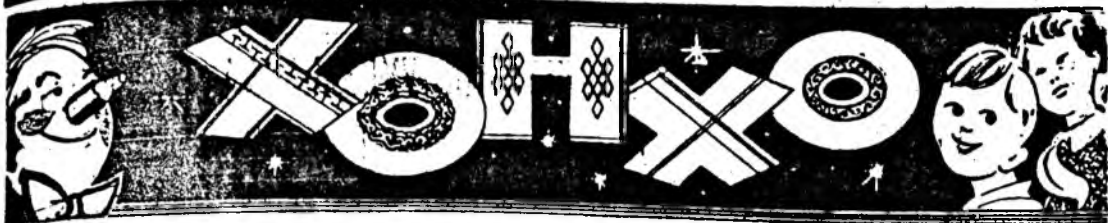
«Үхибүүд манай - ерээдүй гэдэгдби.

Тиимэһээ ургажэ ябаһан улаан бургаһадаа саашанай найнаар хүмүүжүүлжэ, хургажа муу найн хоёрые илгажа, заажа үгэдэг багшанараа хуралсалай шэнэ жэлээр амаршалай даа.

СВЕТЛАНА ЖИГЖИТОВА.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хургуулийн үхибүүд зунай лагерьта; багшанартаа - дуун бэлэг.

Авторай фото.

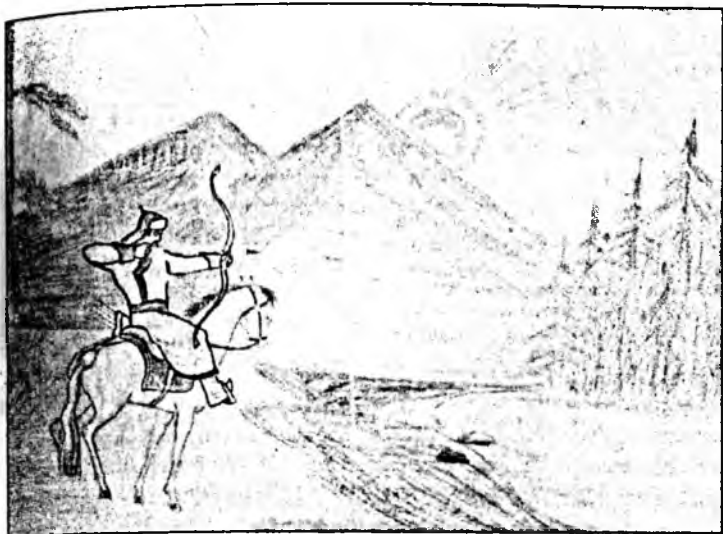

ЭНЭ ХУУДААНДАМНАЙ ЧИШАГТЫ:

Энэ «Хонхын» хуудаанда Зэдын аймагай хургуулинуудай эдир бэшгшэдэй туршалганууд үгтэбэ. Буряадай арадай поэт Галина Раднаева эхилэн бэшгшэдэй хүтэлбэрилэгшэ юм. Хэдэн жэлэй туршада бэлигтэй поэссэ нютагтаа хүдэлхэдөө, аймагайнгаа хургуулинуудаар ябажа, Поэзиин нюусануудтай танилсуулдаг байна. Уншагдайманай анхаралда Зэдын аймагай бэлигтэй үхибүүдэй зохёолнууд толилогдохонь.

ТАНАЙ АНХАРАЛДА ЗЭДЫН АЙМАГАЙ «ГУНЗАН» ГЭЖЭ ЛИТЕРАТУРНА НЭГЭДЭЛЭЙ ГЭШҮҮД БОЛОНОН ЪУРАГШАДАЙ УРАН БҮТЭЭЛНҮҮД

"Агнуури". Цагаатайн гунда хургуулин 5 - дахи классай хурагша Гундосамбаев С.

Талын ганса горхон харьялан урдана, Мүльхэн дор хонгёо дуугаа дуулана, Мүнкэ ногоон модод хурхиран зүүдэлнэ, Талын ганса хуһан жаргалаа дуудана.

Үбэлэй халхин хүйтөөр жабарлажа, Үхэр жэлтэй хахасажа ядана. Сад мүнгэн хэнгэрэгээ няруулжа, Бар жэлье хадагтай угтана.

ИНАГТАА

Тори уһанай түргэн долгиндо, Үбэлэй хүйтэн шэрүүн халхинда, Үншэн сагаан харын толондо, Үнөөхил шамаяа харааб. Олон мүшэдэй харгы харан, Олон харгы эхэн гаталан, Хараһан хүнһөө асуун ябахандаа, Үнөөхил шамаяа бэдэрэб. Һэрин, Һэрин хүннндөө унтахандаа,

Түргэн ошоһон зүүдэн соогоо, Холын хайхан түрэл газартаа, Үнөөхил шамтаяа уулзааб. Омог дорюун нүхэд дундаа, Энээхэн арбан зургаан наһандаа, хайхан минии инаг гансамни, Үнөөхил шамдаа дуратайб. Надежда БУЦАЕВА, Дээдэ - Торюин дунда хургуулин 11 - дахи классай хурагша.

УРИХАН ХАБАР

Урин хабарай Ургы сээгые магтахаб. Алтан намарай Аялга дууе татахаб. Хаана хэээ уулзагша бэлэй Хабарай халхин, намарай бороон? Хэдм боложо намдаа бусахаб Хабарай халхин, намарай бороон?

Халуун сэдхэлэй бэлэг асаржа, Хабарай халхинда барихаб. Наранай алтан туяа абажа, Намарай бороондо үгэхэб. Үнгэрһэн үедэ мартахагүйлби Хабарай халхинай аялгые. Үеын үедэ ходоодоо нанахалби, Намарай борооной дуһалхые.

Хуби заяамни намхандаа инаглан. Халуун дураяа бэлэглээш. Ургы сээг барюулхандаа, Урихан намдаа энэбхилээш. Үдэрһөө үдэртэ наһамни Ходоодо намдаа урин. Хабараар ерэнэн дурамни Жаргуулаал намайе

Халуун сэдхэлэйм дуран Хотогор талын сээгүүд юм. Тэндэшье, эндэшье ягааран, Даллан намаяа угтадаг юм. Эля ЦЫЦЬШОВА, Гэгээтэйин дунда хургуулин 10 - дахи классай хурагша.

Гүлгэн ногооной бултайхада, Голой шугын ногоорходо, Уһа голнуудай шуухада, Ургыдал тэнгэрин ягаархада -

Үдэрнай бусажа ерэхэ. Шубууд нютагаа айлшалха. Янокима МУХОЛЗОВЕВА, Гэгээтэйин дунда хургуулин 5 - дахи классай хурагша.

Заахан минии дүүмни Зантайжа урдаһаам хараад, Даабаряа хэжэ шадангүй, Залхууржа нуунал, хөөрхэй. Хайрата нүгөө дүүмни Захадам зэргэлээд нуунал. Харин баһал шүлэг Зохёохо ханаатай байнал. Гэрэлма ЦЫЦЕНОВА, Дээдэ - Торюин дунда хургуулин 11 - дахи классай хурагша

САГААЛГАНАЙ УГЛӨӨГҮҮР

Углөөгүүр эртэлэн бодожо, Сагаан эдегээ бэлдэжэ, Эмгэмни бурхандаа зула бадарааха. Эжы, абамни баһал Сагаан нараар золгожо, Эмгээ, үбгөөдэм баяр асарха. Оксана ДОРЖИЕВА, Дээдэ - Торюин дунда хургуулин 5 - дахи классай хурагша

ҮБЭЛ

Үбэл - сагаан хүгшөөдэй Саһан хүрэнгөө бүлэнэ. Үүлэн сагаан тэнгэриһээ Сагаан айрагаа сүршэнэ. Шэдитэ хадагаа намируулаад, Шэлье шэмэглээл даа. Сэнгэжэ ябаһан бидэнэй Шэхэ, хасарые шэмхээл даа. Люба САНЖИЕВА, Гэгээтэйин дунда хургуулин 10 - дахи хурагша.

"Үншэдэй үхэл". Цагаатайн гунда хургуулин 7 - дохи классай хурагша Л.Галсанова.

АХАМНИ

Газар дээрэ гансал ахатайлби гэжэ Гажаран, гуниглан ябадагби. Харин шимни намайгаа Хаа-яа ойлгожо үгэдэггүйлши. Улаан зүрхэнэйнгөө дурые Уяран бэлэглэн үгэдэг хэмби. Юун болооб? Ойлгоногүйб. Юунһээ ингэжэ хубилаабши? Энээнһээ урид шамайгаа Энээхэн зүрхэндөө хадагалжа, Алтан дэлхэйн баялгые Альган дээрээ асаржа, Бэлэглэхээр бэлэн байдаг хэмби. Харин тиихэдэ мүнөө Хайрата ганса ахамни, Нэгэ үдэрэй тодхороор Нэгэ модоной халаанууд бэшэ,

Нэгэ эхын үхибүүд бэшэ Болохоо байна бэшэ гүбди? Газар дэлхэй дээрэ Ганса түрэнэн ахамни Хада мэтэ түшэгни, Уула мэтэ тулгамни, Зүбөөр ойлгожо шадаарай. Зүбшоол шамһаа абахаяа. Ерэхэл дүү басаганшни. Намарай хайхан сагта Наранай элшэ дорой Шара набшаһан соогуур Шамтай золгодоо бэлэйб. Урин налгай шарайеш Ургы сээсэгтэй жэшэнэб. Аалин даруу зангыеш Алтан мэтэ сэгнэнэб. Харин хайрата нүхэрни Холын харгыда гаранхайш. Хэдыш удаан ябаа нааш, Хүлээн шамайгаа байхаб. Энээхэн хоёр жэлрай Үтэр түргөөр үнгэрдэгһай. Үнжэгэн залуу наһандаа Үелэн уулзаһайб шамтайгаа. Ханиһан нүхэд хүбүүдни Холын харгыда зоринхой. Хоёр жэлэй үнгэрхэдэ, Хамта сугларжа баярлахабди.

"Хүлэг минии морин" Цагаатайн гунда хургуулин 8 - дахи классай хурагша С. Батожапова

НАРАН

Наран гэнэн үгэ соо Нангин баялиг биил даа. Халуун энэ үгэһөө Хүнэй жаргал ерэнэл даа. Алтан гэрэл туяань Гэрэйм сонхоор оронол даа. Сэдхэлдэм сээг залархань - Ямаршые гоёб даа.

МОРИН

Намда морин бии: Морёор гүйлгэхэдөө ниидэнэн шэнгиб. Хада уулануудшые, нуга горходшые Намтай эндэ урилдадаг, этигэнэб. Оюна БАТОДОРЖИЕВА, Доодо - Үшөөтэйин дунда хургуулин 7 - дохи классай хурагша.

Үнгэрһэн намар Үлзы хайхан дангина Нахис-хотос гэшхэлһээр Минии наһанда ороо бэлэй. Хани нүхэд болгоһон Хайрата нүхэртоо баяртайб. Холо газарта байгаашые наань, Ходоодо зүрхэндөө хадагаланхайб. Сэбэр шарайеш харахандаа, Хурса харасадам харбуулхандаа, Зөөлэн гарыеш адхахандаа, Уяран баярлан хуудагби. Хаанашые, хэнтэйшые нүхсэхэдөө Ходо ханажа ябаарай. Улаанхан зүрхэм сохилнол шамдаа, Ухаанхан бодолоороо хажуудаш ябаналби. Альган дээрээ боомэйлжэ, Алтан мэтэ сэгнэнэб. Аза талаантай, зол жаргалтай Ажаһуугаарай олон жэлдэ. Елена БАТУЕВА, Доодо - Үшөөтэйин дунда хургуулин багша.

